

Met je handen in de klei

Monique van Essen is werkzaam in groep 0/1 op de Achtbaan in Tiel. Het jonge kind heeft haar hart gewonnen. Ze houdt van lezen, het creëren van een inspirerende leeromgeving en is een meester in organiseren.

In een kleuterklas is klei onmisbaar. Klei heeft aantrekkingskracht op kinderen. Klei voelt lekker in je handen, het laat zich makkelijk vervormen en bij een foutje begin je gewoon opnieuw. Elke aanraking brengt resultaat. Ook bij het werken met klei doorloop je verschillende stappen.

Verkenningfase

Geef de kinderen klei en laat ze dit zelf ontdekken met hun handen. Voeg water toe en bekijk wat er gebeurt. Vraag niet: 'Wat ben je aan het maken?' Maar vraag: 'Wat voel je? Wat zie je? Zou je die stukken ook aan elkaar kunnen plakken? Wat zou er gebeuren als ...?' Ga met de kinderen mee in hun verkenning en verwondering. In de verkenningfase zullen kinderen de klei met de handen rollen, knijpen, drukken en duwen. Voeg later materialen toe, zodat ze de klei op een andere manier kunnen manipuleren. Bijvoorbeeld met een kleirol, een hamer of een spatel. Voeg ook eens losse onderdelen toe, bijvoorbeeld: doppen, deksel of kralen om de verkenningfase te verrijken. Een jonge kleuter zal zijn hele lichaam gebruiken tijdens het kleien. Een oudere kleuter zal steeds meer bewegen vanuit de pols.

De voordelen van het verkennen van klei:

- » het ontwikkelt de fijne motoriek;
- » het biedt meerdere zintuiglijke ervaringen;
- » het biedt mogelijkheden voor de ontwikkeling van taal;
- » het stimuleert de concentratie van kinderen;
- » het zorgt voor een natuurlijke progressie in de fases van hun ontwikkeling met materialen.

Wij adviseren om de verkenningfase met rivierklei te beginnen. Het vraagt iets meer voorbereiding en geeft meer rommel, maar het grote voordeel is dat het een natuurlijk product is. Je kunt het afbakken, het is stevig en je kunt het daarna verven.

Slangen rollen

Een van de eerste technieken die kinderen vanzelf al oppakken is het rollen van slangen. Met twee handen duwen ze de klei al rollend tegen het oppervlak en maken zo lange slierten. Als je ziet dat ze deze techniek beheersen, kun je ze prikkelen door de slangen te vlechten met verschillende kleuren. Hiervoor kun je prima synthetische klei gebruiken.

Balletjes draaien

Balletjes zijn de basis van veel technieken en figuren. Het lijkt zo makkelijk, maar het draaien van een bal vraagt een specifieke techniek. Beide handen moeten in tegengestelde richting gedraaid worden. Daarnaast moeten de kinderen opletten hoe hard ze op het balletje drukken. Als kinderen ballen en slangen kunnen maken, kun je aansturen op het aansmeren van twee balletjes. Zo kunnen er mens- of dierfiguren ontstaan.

Aansmeren

Een andere manier om een balletje te vervormen is door het in te duwen of uit te hollen. Start met het balletje en duw van boven met twee vingers het balletje naar binnen. Op die manier krijg je een fruitschaaltje, een vogelnestje of een bakje. Het idee achter induwen en uithollen is dat je kinderen leert te kleien vanuit één basisvorm. Zo blijft je kunstwerk stevig. Wil je later nog iets toevoegen aan je kleiwerk, dan moet je aansmeren. Wanneer je een toevoeging, bijvoorbeeld een arm, alleen op het balletje zou duwen, valt deze er na het drogen vanaf. Door kinderen de techniek van aansmeren, induwen en uithollen aan te leren, leer je ze een stevig kunstwerk te maken dat ook na het drogen aan elkaar vast blijft zitten.

Druktechnieken

Vanuit een balletje of een grote brok klei kun je makkelijk een plakkaat rollen. Plakkaten zijn zeer geschikt om in te tekenen, stempelen of snijden. Ga op zoek naar een mooi blad van een boom, leg dit op een plak klei en rol er stevig overheen met een roller. Daarna kun je het gaan uitsnijden. Laat de kinderen de contouren van het blad volgen met een prikpen. Haal het voorzichtig van de klei af. Je hebt nu een prachtige afdruk. Gebruik ook eens ontwikkelingsmaterialen om druktechnieken toe te passen. Scope, Lego, logiblocs of Figurovorm laten zich goed afdrukken in klei. Kinderen kunnen zo prachtige mozaïekvormen maken.

Tips?

Wil je meer tips over verschillende kleisoorten en kleitechnieken? Bekijk dan de instructievideo op het YouTube kanaal van Kleuteruniversiteit.